

w-album 9

2010

**Turun Eläin- ja Kasvitieteellinen Seura ry
Hyönteiskerho**

**Suomelle uusia sekä maastamme huonosti
tunnettuja ahmaspistiäislajeja
(Hymenoptera: Ichneumonidae) II**

Reijo Jussila

w-album

9 (2010)

ISSN 1795-665X

ISSN 1795-6668

ISBN 978-952-5793-06-2 (nid.)

ISBN 978-952-5793-07-9 (PDF)

w-album on hyönteistieteellinen verkkojulkaisuna ilmestyvä lehti, jossa julkaistaan laajahkoja paikallisfaunistisia hyönteisselvityksiä. Lehden pääasiallinen julkaisukieli on suomi. Lehti ilmestyy epäsäännöllisesti sen julkaisualaan sopivien artikkelien tarjonnasta riippuen.

Julkaisija: Turun Eläin- ja Kasvitieteellinen Seura, Hyönteiskerho
Publisher: Entomological Club of the Zoological and Botanical Society of Turku, Finland

Toimitus/Editors: Veli-Matti Mukkala
veli-matti.mukkala@perkinelmer.com

Antti Haarto
antti.haarto@turkuamk.fi

Käsikirjoitukset lähetetään sähköpostitse toimitukseen rtf-muodossa. Ennen julkaisemista käsikirjoitukset läpikäyvät asiantuntijatarkastuksen. Kirjoittajat vastaavat kielentarkastuksesta.

Manuscripts should be submitted to the editors as e-mail attachments in rtf-format. The manuscripts are reviewed by referees before publishing. The author(s) are responsible for the quality of the language.

Julkaisutapa: pdf-muodossa osoitteessa org.utu.fi/harrastus/TEKS/w-album/
Publication: in pdf-format at address org.utu.fi/harrastus/TEKS/w-album/

Lehden nimi, *w-album*, pohjautuu hyönteiskerhon logoon, joka on Ari Karhilahden tyyllitelemä jalavanopsasiipi (*Satyrium w-album*).

Suomelle uusia sekä maastamme huonosti tunnettuja ahmaspistiäislajeja (Hymenoptera: Ichneumonidae) II

Reijo Jussila

Zoological Museum, Section of Biodiversity and Environmental Sciences, Department of Biology, FI-20014 University of
Turku, Finland; reijo.jussila@utu.fi

Jussila, R. 2010: Suomelle uusia sekä maastamme huonosti tunnettuja ahmaspistiäislajeja (Hymenoptera:
Ichneumonidae) II. – w-album (9) 2010, 3-9.

Received 26.8.2009, accepted 8.5.2010

Lyhennelmä. Suomen faunalle ilmoitetaan viisitoista uutta ahmaspistiäislajia: *Scambus alpestrator* Aubert, *Glypta longicauda* Hartig, *Lissonota versicolor* Holmgren, *Lathrolestes albicinctus* (Habermehl), *Campodorus infidus* (Woldstedt), *Astiphromma albitarse* (Brischke), *A. luridum* Schwenke, *A. rimosum* Schwenke, *Stictopisthus flavescens* (Fonscolombe), *S. tenuigaster* Schwenke, *Endasys stictogastris* Sawoniewicz & Luhman, *E. talitzkii* (Telenga), *Bathythrix margaretae* Sawoniewicz, *B. prominens* (Strobl) ja *Plectocryptus poecilops* (Kriechbaumer) sekä Nyky-Suomelle uusina *Astiphromma varipes* (Holmgren) ja *Stictopisthus bilineatus* (Thomson). Lisäksi kerrotaan neljästä maastamme tähän saakka harvinaisena pidetystä lajista: *Priopoda xanthopsana* (Gravenhorst), *Astiphromma hamulum* (Thomson), *A. peltolatum* Schwenke ja *A. simplex* (Thomson). Ruotsille uutena lajina ilmoitetaan *Glypta longicauda* Hartig.

New and poorly known Finnish ichneumonid (Hymenoptera) species II

Abstract. *Scambus alpestrator* Aubert, *Glypta longicauda* Hartig, *Lissonota versicolor* Holmgren, *Lathrolestes albicinctus* (Habermehl), *Campodorus infidus* (Woldstedt), *Astiphromma albitarse* (Brischke), *A. luridum* Schwenke, *A. rimosum* Schwenke, *Stictopisthus flavescens* (Fonscolombe), *S. tenuigaster* Schwenke, *Endasys stictogastris* Sawoniewicz & Luhman, *E. talitzkii* (Telenga), *Bathythrix margaretae* Sawoniewicz, *B. prominens* (Strobl) and *Plectocryptus poecilops* (Kriechbaumer) are reported as new to the Finnish fauna. *Astiphromma varipes* (Holmgren) and *Stictopisthus bilineatus* (Thomson) are new to the current area of Finland. In addition, more records of *Priopoda xanthopsana* (Gravenhorst), *Astiphromma hamulum* (Thomson), *A. peltolatum* Schwenke and *A. simplex* (Thomson) are reported. *Glypta longicauda* Hartig is new to Sweden.

Ahmaspistiäiset on Suomen lajirikkain hyönteisheimo. Se käsittää noin 2600 maastamme ilmoitettua lajia. Suomen faunalle uusia lajeja löytyy kuitenkin jatkuvasti lisää, sillä tutkimuksia on tehty verrattain vähän eikä tutkijoita ole ollut koskaan monia.

Terminologiassa on käytetty ennen kaikkea Pimplinae-käsikirjaa (Fitton ym. 1988). Levinneisyystiedot on saatu Taxapad-luettelosta (Yu ym. 2005) ja alkuperäisjulkaisuista.

Pimplinae, Ephialtini

Scambus alpestrator Aubert, 1966

EnL: Enontekiö, Annjaloanji, 7686:3279, 11-15.VII.2007, 2♂♂ ja 1♀, A. Haarto & R. Jussila leg.

Scambus alpestrator muistuttaa sukunsa muista suomalaisista lajeista eniten lajia *S. brevicornis* (Gravenhorst, 1829), mutta sen pronotum on lähes kokonaan musta. Jälkimmäisellä lajilla siinä on selvästi valkeahko takakulma. Lisäksi lajin *S. alpestrator* tuntosarvet ovat ohuemmat: koiraalla

neljäs tuntosarvenjaoke on noin 2,3 ja naaraalla noin 4,0 kertaa paksuuttaan pitempi, kun taas lajin *S. brevicornis* koiraalla vain noin 2,0 ja naaraalla noin 3,0 kertaa paksuuttaan pitempi. Takaruumiin viides ja kuudes selkäkilpi eivät ole niin selvästi pisteiset ja flagellumit ja takareidet tummemmat kuin lajilla *S. brevicornis*.

Tätä Suomelle uutta lajia on saatu aikaisemmin Venäjältä, Ranskasta, Sveitsistä, Bulgariasta ja entisestä Jugoslaviasta.

Banchinae, Glyptini

Glypta longicauda Hartig, 1911

V: Turku, Satava, 670:322, 7.VIII.1960, 1♀, R. Jussila leg. Ruotsi, *Upl*: Uppsala, Eriksberg, 25.VIII.1977, 1♀, A. Nilsson leg.

Naaras on tunnistettavissa helposti pitkästä, selvästi yli ruumiin pituisesta munanasetimestaan. Otsa on sarveton. Takaruumis on mustan ja ruskean kirjava.

Glypta logicauda on paitsi Suomelle myös Ruotsille uusi laji. Se on levinnyt lähes koko Eurooppaan ja Siperiaan.

Banchinae, Atrophini

Lissonota versicolor Holmgren, 1860

Lissonota formosa Bridgman, 1887

Lissonota coxator Smits van Burgst, 1914

Lissonota rufithorax Habermehl, 1918

V: Parainen, 669:323, 15.VII.2008, 1♀, M. Vuola leg.

Lajin tuntee helposti kirkkaasta värityksestään. Muuten mustan naaman reunat ja suukilpi (clypeus), ovat kellanvalkeat. Keskiruumiin mesoscutum ja pikkukilpi ovat punertavat kellanvalkein reunuksin, myös mesopleuron, mesosternum ja metapleuron ovat punertavat kellanvalkein läiskin. Lonkat ovat kellanvalkeat, takalonkissa on lisäksi punaisia ja mustia läiskiä. Takaruumiin mustien selkäkilpien taka- ja sivureunat ovat punertavat, samoin takaruumiin

kärkiosa on lähes kokonaan vaalea. Selkäkilvet 1-3 ovat leveyttään jonkin verran pitemmät ja munanasetin on ruumiin pituinen.

Tämä maallemme uusi laji on levinnyt suureen osaan Eurooppaa sekä Pohjois-Afrikkaa.

Ctenopelmatinae, Perilissini

Priopoda xanthopsana (Gravenhorst, 1829)

Mesoleptus xanthopsanus Gravenhorst, 1829

Prionopoda xanthopsana (Gravenhorst)

Holmgren, 1855

Priopoda xanthopsana (Gravenhorst)

Yu & al. 2005

U: Siuntio, 668:335, 25.VII.1975, 1♀, R. Jussila leg. (A. Reshchikov det.).

Priopoda xanthopsana eroaa sukunsa ainoasta tähän saakka Suomesta löytyneestä lajista, *P. apicaria* (Geoffroy, 1785), mustan keskiruumiinsa kautta. Jälkimmäisellä lajilla se on melkein kokonaan kellertävä.

Tästä lajista on tähän saakka ollut vain yksi löytötieto: Ollila, 7.VII.1932, 1♀, E. Kivirikko leg. (Hellén 1940). Lajia on löytynyt suuresta osasta Eurooppaa.

Lathrolestes albicinctus (Habermehl, 1922)

Perilissus albicinctus Habermehl, 1922

V: Turku, Ruissalo, 671:323, 28.IX.1962, 1♀, R. Jussila leg. (A. Reshchikov det.).

Lathrolestes albicinctus muistuttaa meiltä tavattua lajia *L. bipunctatus* (Bridgman, 1886), mutta sen lähes mustassa päässä otsan reunukset ovat vaalean ruskeat ja takasääret tummat, kun taas jälkimmäisellä lajilla otsan reunukset ja takaraivon (occiput) yläosa ovat keltaiset ja takasääret vaaleat tummaa kärkeä lukuun ottamatta.

Tätä Suomelle uutta lajia on löytynyt aikaisemmin Saksasta ja Unkarista.

Ctenopelmatinae, Mesoleiini***Campodorus infidus* (Woldstedt, 1877)***Mesoleius infidus* Woldstedt, 1877*Spudaeus mandibularis* Thomson, 1894*Otlophorus castaneus* Habermehl, 1925

EnL: Enontekiö, Jogasjärvi, 76860:32806, 11.–15.VII.2007, 1♂, R. Jussila leg.

Lajin *Campodorus infidus* koiras muistuttaa suuresti Suomessakin esiintyvää lajin *Campodorus nigridens* (Thomson, 1894) koirasta. Sen pää on kuitenkin voimakkaammin kaventunut taaksepäin, keskiruumiin kyljet karkeampipintaiset ja koko pienempi (edellisen keskipituus on noin 5 ja jälkimmäisen noin 7 mm). Suomalainen yksilö vastaa hyvin Woldstedtin alkuperäiskuvausta (1877).

Tätä maallemme uutta ahmaspistiäislajia on tavattu myös Ruotsista, Norjasta, Saksasta, Puolasta, Ranskasta ja Romaniasta. Se on sahapistiäisten koinobiontti endoparasitoidi.

Mesochorinae***Astiphromma albitarse* (Brischke, 1880)***Mesochorus albitarsis* Brischke, 1880*Astiphromma nigrum* Pfankuch, 1921*Astiphromma heydeni* Habermehl, 1922*Psaedacoenitus transsylvanicus* Kiss, 1924

V: Sauvo, Karuna, 6693:3256, 10.VII.1979, 1♀, R. Jussila leg.

V: Turku, Paattinen, 672:324, 1.VII.1977, 1♀, R. Jussila leg.

U: Espoo, 668:327, 2.VII.1999, 1♀, R. Jussila leg.

U: Nurmijärvi, 6707:3379, 20.V.1990, 1♀, M. Koponen leg.

EK: Kotka, Itäranta, 671:348, 18.–26.VI.1998, 1♀, L. Luukkonen leg.

EK: Virolahti, Pappila, 671:353, 23.–30.VI.1999, 1♀, T. Klemetti & L. Luukkonen leg.

EH: Hattula, Tyrvöntö, 6786:3356, 15.VI.2007, 1♀, R. Jussila leg.

EP: Ilmajoki, 697:327, 27.V.1999, 1♀, V-M. Mukkala leg.

Lajin *Astiphromma albitarse* naaras muistuttaa eniten Suomessa yleisenä tavattavan lajin *A. splenium* (Curtis, 1833) naarasta, mutta sen takaruumis on kärjestään lähes kokonaan musta.

Suukilpi (clypeus) ja naama ovat myös mustat, kun taas jälkimmäisellä lajilla suukilvessä ja naaman alaosassa on kellertävää väriä. Munanasettimen suojukset ovat hieman käyristyneet ylöspäin.

Tätä maallemme uutta lajia on saatu aikaisemmin Länsi- ja Keski-Euroopasta sekä Romaniasta ja Bulgariasta.

Astiphromma hamulum* (Thomson, 1886)Mesochorus (Astiphromma) hamulum* Thomson, 1886

KemL: Kolari, 7469:3365, 21.–28.VI.1977, 1♂, J. Siitonen leg.

Lajin erottaa muista *Astiphromma*-lajeistamme valkeitten hartiatäpliensä kautta. Muilta ne puuttuvat. Suomesta on löytynyt tähän saakka vain yksi naaras: *InL*: Utsjoki (Koponen & al. 2008).

Tätä maassamme harvoin tavattua lajia on löytynyt sekä Länsi- että Keski-Euroopasta sekä Espanjasta.

***Astiphromma luridum* Schwenke, 1999**

EH: Somero, 672:330, 29.V.–2.VI.2000, 1♂, T. Mutanen leg.

Astiphromma luridum kuuluu sukunsa siihen ryhmään, jonka edustajien postpetiolus on selvästi pitkittäisjuovainen. Se muistuttaa meillä yleistä lajia *A. pictum* (Brischke, 1880). Sen keskiruumis on kuitenkin kokonaan musta, kun taas jälkimmäisellä lajilla mesopleuron on vain yläosaltaan musta, keskeltä punertava ja alhaalta enemmän tai vähemmän kellertävä.

Tätä maallemme uutta lajia on saatu aikaisemmin sekä Saksasta että Itävallasta.

***Astiphromma peltolatum* Schwenke, 2004**

V: Nousiainen, Tepastus, 6735:3237, 9.-20.VI.2005, 1♀ ja 8.-23.VIII.2006, 1♀, R. Jussila leg.

V: Sauvo, Karuna, 6693:3256, 1.-19.VI.1996, 1♀ ja 28.VI-17.VII.1999, 1♀, R. Jussila leg.

V: Turku, Paattinen, 6727:3244, 28.VI.-6.VII.1998, 1♀, R. Jussila leg.

V: Turku, Peltola, 6709:3240, 2.VI.1986, 1♀, V-M. Mukkala leg.

U: Nurmijärvi, 6710:3381, 25.VI.1995, 1♀, M. Koponen leg.

EH: Somero, 672:330, 29.V.-23.VI.200, 1♀. J. Siitonen leg.

PK: Liperi, 693:361, 20.-27.VIII.2001, 1♀, A. Karhu leg.

PP: Pudasjärvi, 725:349, 4.VII.2000, 1♀, R. Jussila leg.

EnL: Enontekiö, Toskaljärvi, 7788:3280, 15.VII.2007, 1♀, V-M. Mukkala leg.

InL: Inari, Ivalo, 671:352, 25.VI.1974, 1♀, R. Jussila leg.

InL: Utsjoki, Kevo, 4.VII.1956, 1♀, R. Jussila leg.

Laji on kuvattu yhden yksilön perusteella (V: Turku, Peltola, 6707:3240, 2.VI.1986, 1♀, V-M. Mukkala leg.), eikä siitä ole löytynyt tietävästi muita yksilöitä kuin edellä mainitut. Sen erottaa jo aikaisemmin mainitusta lajista *Astiphromma splenium* (Curtis) keltaisten suun etukilven ja poskien kautta.

***Astiphromma rimosum* Schwenke, 1999**

ES: Mikkelin maalaiskunta, 6830:3501, 13.V.1989, 1♀, M. Koponen leg.

Laji kuuluu niihin *Astiphromma*-lajeihin, joiden postpetiolus on voimakkaasti pitkittäisjuovainen. Sen takaruumiin kolmas ja neljä tergiitti ovat kuitenkin pääosin punertavat, kun taas lähilajien (esim. *A. pictum*) vastaavat tergiitit ovat kokonaan mustat.

Tätä Suomelle uutta lajia on tavattu aikaisemmin vain Saksasta ja Puolasta.

***Astiphromma simplex* (Thomson, 1886)**

Mesochorus (Astiphromma) simplex Thomson, 1886

A: Maarianhamina, 668:310, 18.-31.VII.1975, 3♀♀, R. Jussila leg.

V: Houtskari, Hyppeis, 669:318, 15.-31.VII.1981, 1♀, H. Bruun leg.

V: Korppoo, Löholm, 6691:3197, 27.VI.1992, 1♀, R. Jussila leg.

V: Nauvo, Nötö, 666:320, 25.-29.VII.1992, 1♀, R. Jussila leg.

V: Nousiainen, Tepastus, 6735:3237, 1.-15.VIII.2002, 1♂, R. Jussila leg.

V: Sauvo, Karuna, 6693:3256, 8.-23.VI.2000, 1♀ ja 23.VII-9.VIII.2000, 1♀, R. Jussila leg.

U: Kirkkonummi, 6654:3355, 24.VII.1995, 1♀, M. Koponen leg.

U: Nurmijärvi, 6705:3381, 26.IX.1987, 1♀, M. Koponen leg.

U: Pyhtää, Hartikanmäki, 670:348, 31.VII-12.VIII.2000, 1♀, L. Luukkonen leg.

U: Pyhtää, Kangas, 671:347, 1.-30.VI.2002, 1♂, V-M. Mussalo leg.

EK: Kotka, Juurikorpi, 673:349, 26.VIII-22.IX.2001, 1♂, V-M. Mussalo leg.

EK: Vehkalahti, Summa, 671:350, 11.VI-10.VII.2000, 1♂, L. Luukkonen leg.

EK: Virolahti, 671:353, 1.-6.VII.1976, 1♂, V. Karvonen leg.

EH: Hattula, Lepaa, 678:335, 16.VIII.1978, 1♀, R. Jussila leg.

EH: Lahti, Mukkula, 676:342, 23.-29.VII.2003, 1♀, O. Blomster leg.

EH: Lempäälä, Mäyhäniemi, 680:332, syksy 1959, 1♀, O. Sotavalta leg.

ES: Punkasalmi, 25.VI.1968, 1♂, J. Karvonen leg.

PK: Liperi, 694:361, 15.-17.VII.2000. A. Karhu leg.

Ks: Kuusamo, Oulanka, 735:360, 25.VII-5.VIII.1998, 1♀, J. Viramo leg.

InL: Utsjoki, Kevo, 774:350, 14.-20.VIII.1981, 1♀, S. Koponen & E. T. Linnaluoto leg.

Molempien sukupuolten mesopleuronit ovat kolmi- tai neliväriset (musta, punertava, kellertävä ja valkeahko). Lonkat ja reidet ovat vaaleat.

Lajia on ilmoitettu Suomesta tähän saakka vain PH: Pihtiputaalta ja InL: Inarin Lemmenjoelta (Hellén 1951), mutta se on levinnyt yli koko maamme. Muualta sitä on löytynyt Pohjois- ja Keski-Euroopasta sekä Romaniasta.

Astiphromma varipes* (Holmgren, 1860)Mesochorus varipes* Holmgren, 1860*U*: Hanko, Russarö, 663:327, 1.-15.VII.1998, 1♀, J. Kullberg leg.*EK*: Vehkalahti, Summa, 671:350, 1.-31.VIII.2000, 1♂, L. Luukkonen leg.*ES*: Joutseno, 22.VII.1959, 1♀, E. Thuneberg leg.

Lajin tuntee koostaan (pituus 7-9 mm), lähes kokomustasta päästään, vaaleista takalonkistaan ja mustista takareisistään.

Astiphromma varipes on Nyky-Suomelle uusi. W. Hellén (1942) on ilmoittanut sen luovutetulta alueelta, *EK*: Lavansaaresta ja Suursaaresta. Laji on löytynyt Ruotsista, Keski- ja Etelä-Euroopasta sekä Azerbaidžhanista.

Stictopisthus bilineatus* (Thomson, 1886)Mesochorus (Stictopisthus) bilineatus* Thomson, 1886*U*: Vantaa, e.l. *Plutella xylostella* (Linnaeus) [*maculipennis* (Curtis)] (Lep., Plutellidae) 1958, 3♂♂ ja 1♀, V. Karvonen leg.

Stictopisthus bilineatus erottuu ainoista tähän saakka maassamme tavatuista suvun lajeista *S. formosus* (Bridgman, 1882) ja *S. unicolor* (Thunberg, 1824) mustan etuselän kahdesta keltaisesta pituusjuovastaan. Koiraalle ovat tyypillisiä tylpät sivulämsät (valvat), ja naaras erottuu lajista *S. unicolor* lyhyemmän keskiruumiinsa kautta.

Stictopisthus bilineatus on Nyky-Suomelle uusi. W. Hellén (1942) on ilmoittanut sen luovutetulta alueelta *EK*: Tytärsaaresta. Laji on laajalti levinnyt, ja sitä on löytynyt Euroopan lisäksi Aasiasta, Afrikasta ja Pohjois-Amerikasta.

Stictopisthus flavescens* (Fonscolombe, 1852)U*: Helsinki, 6682:3383, 26.VII.1980, 1♂, M. Koponen leg.*U*: Nurmijärvi, 6718:3376, 2.VIII.1980, 1♂, M. Koponen leg.*U*: Porvoon maalaiskunta, 6697:3424, 10.IX.1980, 1♂, M. Koponen leg.*St*: Pori, Reposaari, 684:320, 12.IX.1980, 1♂, V. Lauro leg.

Koiras on tunnistettavissa pitkistä, terävistä sivulämsistään (valvoistaan) sekä keskiruumiin ja takaruumiin kärjen vaaleasta väryksestä.

Tätä Suomelle uutta lajia on tavattu Länsi- ja Keski-Euroopasta.

Stictopisthus tenuigaster* Schwenke, 1999V*: Sauvo, Karuna, 6693:3256, 9.-30.VIII.1999, 1♂, R. Jussila leg.

Koiras on helposti tunnettavissa kärjestään tylpistä sivulämsistään (valvoistaan) ja kapeasta takaruumiistaan (toinen tergiitti on yli kaksi kertaa ja kolmas tergiittikin selvästi leveyttään pitempi).

Tätä maallemme uutta lajia on saatu aikaisemmin vain Saksasta.

Cryptinae, Phygadeuontini, Endaseina***Endasys strictogastris* Sawoniewicz & Luhman, 1992***V*: Sauvo, Karuna, 6693:3256, 24.VI.-19.VIII.2000, 5♂♂, R. Jussila leg.*EH*: Iitti, Saaranen, 674:346, 28.VI.1999, 1♂, H. Jokela leg.*Kn*: Kuusamo, Kiutaköngäs, 736:360, 6.-23.VII.1969, 5♂♂, J. Viramo leg.*Kn*: Kuusamo, Oulanka, 736:360, 25.VII.- 5.VIII.1998, 3♂♂, J. Viramo leg.

Koiras muistuttaa lähinnä Suomesta jo aikaisemmin tavattua lajia *E. striatus* Kiss, 1924, mutta sen propodeumin areolet ja takaruumiin ensimmäisen jaokkeen postpetiolus ovat pitkänomaisemmat. Takaruumis on lisäksi kärjestään musta tai kokonaan lähes tumma, minkälainen se on Suomestakin tavattavalla lajilla *E. senilis* (Gmelin, 1790), mutta jälkimmäisen takaruumiin toinen tergiitti on selvästi karkeampi.

Tätä maallemme uutta lajia on saatu aikaisemmin Etelä- ja Keski-Euroopasta.

Endasys talitzkii* (Telenga, 1961)Phygadeuon talitzkii* Telenga, 1961

V: Taivassalo, Orikvuori, 6733:3208, 11.VI.-18.VII.2003, 1♀, A. Haarto & V-M. Mukkala leg.

Laji kuuluu siihen sukunsa ryhmään, jonka naaraitten tuntosarvissa on valkoiset renkaat ja etu- ja keskisäärtten yläosassa myös valkoista. Lajin erikoisominaisuuksia ovat propodeumin areolan selvähkö pitkänomaisuus ja suun etukilven (clypeus) kärjen keskiosan painanne.

Tätä maallemme uutta lajia on löytynyt aikaisemmin Tanskasta, Puolasta, Saksasta, Unkarista ja Moldovasta.

Cryptinae, Phygadeuontini, Bathythricina***Bathythrix margaretae* Sawoniewicz, 1980**

V: Nousiainen, Tepastus, 6735:3237, 8.-23.VIII.2006, 1♀, R. Jussila leg.

V: Turku, Pompo, 671:323, 29-31.VIII.1997, 1♂ ja 2♀♀, R. Jussila leg.

PS: Maaninka, 13.IX.1962, 1♂, O. Heikinheimo leg.

Laji on helposti tunnistettavissa alaspäin voimakkaasti kapenevista poskistaan. Lisäksi takasiipien *Cu+cu-a* -suoni on lähes suorassa kulmassa *M+Cu* -suoneen nähden eikä ole taittunut.

Tätä maallemme uutta lajia on tavattu sekä Keski-Euroopasta että Pohjois-Amerikasta.

Bathythrix prominens* (Strobl, 1901)Leptocryptus prominens* Strobl, 1901

V: Korppoo, Gyltö, 667:319, 23.VIII.1997, 1♀, R. Jussila leg.

V: Nousiainen, Tepastus, 6735:3237, 18.VIII.2000, 1♀, 1.-31.VIII.2003, 1♀, 16.VI.-25.VII.2004, 1♂ ja 1♀ sekä 16.-31.VIII.2005, 1♀, R. Jussila leg.

V: Turku, Paattinen, 6727:3244, 1.-15.VIII.2004, 1♂, R. Jussila leg.

PK: Tohmajärvi, 689:367, 2.-24.VI.2001, 1♀, A. Karhu leg.

PK: Tohmajärvi, 6904:3672, 14.VI.2001, 1♀, M. Koponen leg.

Laji kuuluu siihen sukunsa ryhmään, jonka edustajien suukilven (clypeus) reunassa ei ole syviä, pitkien karvojen tiheästi peittämiä kuoppia ja keskiruumiin vatsapuolella oleva takaharju (postpectal carina) on ehjä. Munanasetin on pituudeltaan alle takasäären pituuden ja koiraan naama kaventuu alaspäin.

Tätä maallemme uutta lajia esiintyy lähes koko Euroopassa.

Cryptinae, Hemigasterini***Plectocryptus poecilops* (Kriechbaumer, 1891)***Microcryptus poecilops* Kriechbaumer, 1891

U: Pyhtää, Kaunissaari, 669:348, 12.-23.VII.2000, 1♂, L. Luukkonen leg. (J. Sawoniewicz det.)

EK: Kotka, Halla, 670:349, 12.VII.-2.VIII.2002, 2♂♂, V-M. Mussalo leg. (J. Sawoniewicz det.)

Koiraat muistuttavat lähinnä lajin *P. albulatorius* (Gravenhorst, 1829) koiraita. Jälkimmäisen suukilpi (clypeus) on täysin musta, kun taas lajilla *P. poecilops* siinä on enemmän tai vähemmän valkeaa.

Tätä Suomelle uutta lajia on löytynyt Keski- ja Etelä-Euroopasta sekä Venäjältä.

Kiitokset

Kiitän seuraavia henkilöitä avunannosta: FT Antti Haarto (Mynämäki, Suomi), MSc. Martti Koponen (Mikkeli, Suomi), dosentti Veli-Matti Mukkala (Kaarina, Suomi), MSc. Alexey Reshchikov (Pietari, Venäjä), Dr. Janusz Sawoniewicz (Bialystok, Puola), dosentti Ilari E. Sääksjärvi (Naantali Suomi) ja FT Gergely Várkonyi (Kuhmo, Suomi).

Acknowledgements

I would like to thank the following persons for helping in many ways during the study: Dr. Antti Haarto (Mynämäki, Finland), MSc. Martti Koponen (Mikkeli, Finland), Adj. Prof. Veli-Matti Mukkala (Kaarina, Finland), MSc. Alexey Reshchikov (Saint-Petersburg, Russia), Dr. Janusz Sawoniewicz (Bialystok, Poland), Adj. Prof. Ilari Sääksjärvi (Naantali, Finland) and Dr. Gergely Várkonyi (Kuhmo, Finland).

Kirjallisuus (References)

Fitton, M.G., Shaw, M.R. & Gauld, I.D. 1988: Pimplinae ichneumon-flies (Hymenoptera, Ichneumonidae, Pimplinae). – Handbooks for the Identification of British Insects 7: 1-110.

Hellén, W. 1940: Zur Ichneumon Ichneumonidenfauna Finnlands (Hym.) II. – Not. Entomol. 20: 42-53.

Hellén, W. 1942: Zur Ichneumon Ichneumonidenfauna Finnlands (Hym.) III. – Not. Entomol. 22: 76-87.

Hellén, W. 1951: Zur Ichneumon Ichneumonidenfauna Finnlands (Hym.) VII. – Not. Entomol. 31: 92-106.

Kolarov, J. 1997: Hymenoptera, Ichneumonidae I. Pimplinae, Xoridinae, Acaenitinae, Collyriinae. – Fauna bulgarica 25: 1-323.

Koponen, M., Jussila, R., & Vikberg, V. 2008: Suomen loispistiäisluettelo (Hymenoptera, Parasitica). Osa 6. heimo Ichneumonidae, alaheimot Phrudinae, Mesochorinae, Metopiinae, Acaenitinae, Oxytorinae, Collyriinae, Orthopelmatinae, Orthocentrinae s.lat. ja Diplazontinae. – Sahlbergia 14: 69-96.

Schwenke, W. 2004: Eine neue Gattung und 19 neue Arten und Geschlechter europäischer Mesochorinae (Hymenoptera, Ichneumonidae). – Entomofauna 25: 81-88.

Woldstedt, F. W. 1877: Über eine Sammlung schlesischer Ichneumoniden. – Bull. Acad. St. Pétersbourg 22, 390-407.

Yu, D. S., Achterberg, K. van & Horstmann, K. 2005: Biological and taxonomical information: Ichneumonoidea 2004. – Taxapad Interactive Catalogue, Vancouver.